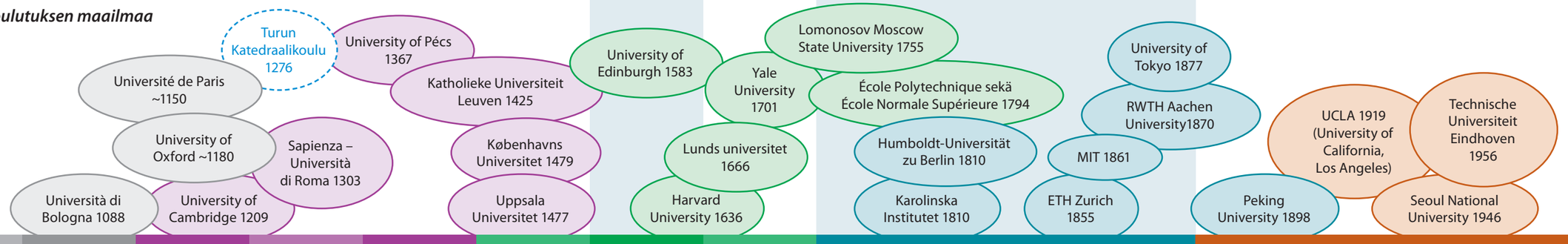
Suomen yliopistojen Iso Kuva: Historiallinen Katsaus

© Martti Minkkinen, Juuso Välimaa ja Esa Kannisto, Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto

Yliopisto	Tieteenaloja	1600	1700	1800	1900	2000
Helsingin yliopisto	*bio- ja ympäristö-, eläinlääke-, farmasia-, humaniset-, käyttäytymis-, lääke-, maa-metsä-, matemaatis-luonnon-, oikeus- ja valtiotieteet, teologia*	Kuninkaallinen Turun Akatemia 1640 → Keisarillinen Aleksanterin-Yliopisto 1828 → **Helsingin yliopisto 1919** ●				
Aalto-yliopisto	*insinööri-, kauppa- ja taloustieteet, kemia, perustieteet, sähkötekniikka, taiteet ja suunnittelu*			(Teknillinen korkeakoulu 1849) (Taideteollinen korkeakoulu 1871) (Kauppakorkeakoulu 1911) → **Aalto yliopisto 2010** ●		
Jyväskylän yliopisto	*luonnon-, opetus-, kasvatus-, humanistiset-, liikunta-, kieli-, yhteiskunta-, kauppa- ja taloustieteet, matematiikka, tietotekniikka, tietojärjestelmätiede, historia, filosofia*			Suomenkielinen opettajankoulutusseminaari 1863 → Kasvatusopillinen korkeakoulu 1934 → **Jyväskylän yliopisto 1966** ●		
Åbo Akademi	*humanistiset-, talous- kauppa-, kasvatus-, opetus-, oikeus- luonnon- ja yhteiskuntatieteet, ruotsin kieli, kemiantekniikka, tietojärjestelmätiede, farmasia*			**Åbo Akademi 1918** ●		
Turun yliopisto	*humanistiset-, matemaattiset-, luonnon-, lääke-, oikeus-, yhteiskunta-, kasvatus-, kauppa-, talous-, tietojenkäsittely-, kieli-, kansa- ja uskontotieteet, kulttuuri, yrittäjyys*			Turun suomalainen yliopisto → **Turun yliopisto 1920** ●		
Tampereen yliopisto	*lääke-, terveys-, informaatio-, johtamis-, kasvatus-, opetus-, yhteiskunta-, kulttuuri-, kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteet, BioMediTech, viestitä, media ja teatteri*			Yhteiskunnallinen korkeakoulu 1925 → **Tampereen yliopisto 1966** ●		
Oulun yliopisto	*kasvatus-, luonnon-, lääke-, humanistiset-, kauppa-, talous-, tekniset- ja insinööritieteet, biokemia, molekyylilääketiede, arkkitehtuuri*				**Oulun yliopisto 1958** ●	
Itä-Suomen yliopisto	*luonnon-, metsä-, terveys-, humanistiset-, kasvatus-, yhteiskunta- ja kauppatieteet, psykologia, teologia*				(Kuopion yliopisto 1966) (Joensuun yliopisto 1969) → **Itä-Suomen yliopisto 2010** ●	
Vaasan yliopisto	*hallinto-, kauppa-, talous-, kieli- ja viestintätieteet, energia- ja informaatiotekniikka, tietotekniikka ja tuotantotalous*				Vaasan kauppakorkeakoulu 1966 → Vaasan korkeakoulu 1980 → **Vaasan yliopisto 1992** ●	
Lappeenrannan tekn. yliopisto	*kauppa-, talous-, johtamis-, insinööri- ja tekniset tieteet, laskennallinen tiede ja teknillinen fysiikka, sähkötekniikka, ympäristötekniikka, IT*				Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu 1969 → **Lappeenrannan teknillinen yliopisto 2010** ●	
Tampereen tekn. yliopisto	*luonnontieteet, tekniset tieteet, tieto- ja sähkötekniikka, talous ja rakentaminen*				Tampereen teknillinen korkeakoulu 1972 → **Tampereen teknillinen yliopisto 2010** ●	
Lapin yliopisto	*kasvatus-, oikeus-, yhteiskunta- ja kauppatieteet, taiteet, design, arktinen tutkimus*				Lapin korkeakoulu 1979 → **Lapin yliopisto 1991** ●	

Korkeakoulutuksen maailmaa

PLATONIN AKATEMIA

Platon

Aristoteles

Keskiajasta renessanssiin (1200–1500)

- *skolastiikka: tavoitteena yhdistää antiikin tieteet ja kirkon opit; analyyttisenä metodina vaikuttaa edelleen*
- *yliopisto: korporatiivinen, autonominen*
- *kiltarakenne ja kisällimalli: tutkinnon antaa ammatillinen kollegiaalinen elin*
- *De Sorbon: köyhille teologian opiskelijoille Pariisin laitos 1257*
- *Bacon: kehitti tieteellistä metodia 1200-luvulla*
- *Petrarca: "ensimmäinen humanisti" 1300-luku*

De Sorbon

Bacon

Petrarca

Löytöretkiltä uuteen aikaan (1500–1800)

- *yliopiston rakenne (University of Paris): tiedekunnat yms.*
- *humanismi uudisti yliopistoja, kiinnostus uuteen tietoon*
- *empiirisen luonnontieteen alku: tiedeseurat ja akatemiat*
- *Galilei: "tieteen, klassisen fysiikan ja tähtitieteen isä"*
- *Newton: kehitti matematiikka ja fysiikkaa sekä kokeellista tutkimusta*
- *Von Linne: "ekologian isä"*
- *Mikael Agricola: suomen kirjakieli 1540-luvulla, Turun Katedraalikoulun rehtori*

Agricola

Galilei

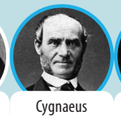

Newton

Von Linne

Modernin yliopiston synty 1800–1900

- *pohjaa ranskalaiseen ja saksalaiseen yliopistorakenteeseen*
- *Wilhelm von Humboldt: tiedon etsimisen, opiskelun ja opetuksen yliopisto, akateeminen vapaus ja institutionaalinen autonomia, uusina opetusmuotoina yleistyivät seminaarit ja laboratoriot*
- *ranskalainen tiukan kontrollin yliopisto, "maallisen papiston" eli virkamiehistön école normale supérieure-oppilaitokset*
- *Sofja Kovalevskaja: maailman 1. naisprofessori 1889*
- *Cygnaeus: "suomenkielisen opetuksen ja koululaitoksen isä", Jyväskylän opettajaseminaarin ja kansakoulun pääsuunnittelija*
- *Schildt: 1. suomenkielinen oppikoulu, Jyväskylän Lyseo 1858*
- *Turun Kuninkaallinen Akatemia Helsinkiin 1828*

Von Humboldt

Cygnaeus

Schildt

Kovalevskaja

Yliopistojen kasvu ja kehittyminen 1900

- *teknilliset yliopistot vastasivat teollisuuden kasvuhaasteisiin*
- *yliopistojen opiskelija- ja henkilöstömäärät moninkertaistuivat*
- *naiset opiskelijoiksi, tutkijoiksi ja opettajiksi laajemmin*

Suomessa:

- *naisille oikeus yliopistossa opiskeluun 1901*
- *yliopistoja perustetaan ja siirretään valtion omistukseen*
- *peruskoulu-uudistus vaiheittan 1972–1978*
- *ammattikorkeakoulujärjestelmä luodaan 1990-luvulla*
- *yliopistojen opiskelijamäärät kasvavat moninkertaisesti*

Suomen Yliopistolaki 2010 muutti yliopistojen rakennetta, julkisiksi organisaatioiksi ja säätiö-yliopistoiksi; lisäsi autonomisuutta ja hallintoa